

Turvallisuutta yhteistyöllä – maahuolinnan turvallisuustoimenpiteet

Kuva: Shutterstock

Suomen ilmailun turvallisuussuunnitelma 2024 (FPAS) julkaistiin 25.4.2024.

Turvallisuussuunnitelma päivitetään vuosittain. Se sisältää keskeiset toimenpiteet, joilla vahvistamme Suomen ilmailujärjestelmän suorituskykyä ja kestävyyttä kaiken tyyppisiä toimintaympäristön muutoksia vastaan ja tuemme Suomen ilmailuun kohdistuvien riskien hallintaa.

Tällä tiedotteella kerrotaan FPASin keskeisistä maahuolinnan turvallisuustoimenpiteistä ja yhteistyöstä turvallisuuden edistämiseksi. Toimenpiteiden taustalla on mm. kansallinen maahuolinnan riskikuvatyö, jota tehdään yhteistyössä maahuolinnan organisaatioiden kanssa. Ole mukana vaikuttamassa kansalliseen turvallisuustyöhön ja hyödynnä sen tuloksia omassa toiminnassasi.

Tutustu Suomen ilmailun turvallisuusohjelmaan, -suunnitelmaan ja suorituskykymittaristoon Traficom sivuilla (*hakusana FASP*) www.traficom.fi/fi/liikenne/ilmailu/suomen-ilmailun-turvallisuusohjelma.

FPAS 2024 -toimenpiteet maahuolinnan organisaatioille (GH)

Erityisesti maahuolinnan organisaatioita koskevat toimenpiteet (otsikkolistaus, kts. toimenpiteiden tarkempi sisältö turvallisuussuunnitelmasta):

- SYS.GH.001 Maahuolinnan turvallisuus
- OPER.GCOL.008.1 Yhteentörmäykset rullattaessa kiitotielle tai kiitotieltä (GCOL)

Lisäksi maahuolinnan organisaatioita koskevat myös Traficom ja kaikkien toimijoiden vastuulla olevat ao. toimenpiteet (otsikkolistaus, kts. toimenpiteiden tarkempi sisältö turvallisuussuunnitelmasta):

- SYS.001.1 Suomen ilmailun turvallisuusohjelma
- SYS.002.1 Suomen ilmailun turvallisuussuunnitelma
- SYS.003.1 Suomen ilmailun turvallisuuden suorituskykytavoitteet ja -mittarit
- SYS.004.1 Suomen ilmailun riskienhallinta
- SYS.005.4 Turvallisuustutkintaviranomaisten suositusten huomioiminen
- UUSI TOIMENPIDE: SYS.006.2, Poikkeamaraportoinnin laadun parantaminen
- SYS.007.2 Muutoksenhallinta osana turvallisuudenhallintaa
- SYS.007.3 Uudet liiketoimintamallit
- SYS.008.1 Ilmailun kyberturvallisuus

FPAS sisältää hyödyllistä tietoa kansallisen ja EASA-tason turvallisuustyöstä. Maahuolinnan organisaatioiden on käsiteltävä heidän vastuulleen osoitetut FPAS-toimenpiteet ja toteutettava ne tarvittavilta osin. Alla on otettu esimerkkinä toimenpide SYS.GH.001, Maahuolinnan turvallisuus. Tässä tiedotteessa kerrotaan tarkemmin, mitä se yksittäisen organisaation kannalta tarkoittaa.

Esimerkkinä FPAS-toimenpide SYS.GH.001, Maahuolinnan turvallisuus

"Maahuolinnan (GH) osa-alueen kansallisen riskikuvan keskeiseksi skenaariksi nousivat operatiivisella tasolla:

- virheellinen toiminta tankattaessa matkustajien ollessa koneessa/nousemassa koneeseen/ poistumassa koneesta
- lentokoneen virheellinen tai puutteellinen kuormaus
- puutteet välittömässä informoinnissa maahuolintakaluston osuessa ilma-alukseen (sisältäen erityisesti miehistön ja tekniikan välittömän informoinnin sekä poikkeamaraportoinnin)
- puutteellinen matkustajien ohjaus ja valvonta asematasolla

Järjestelmätasolla keskeisiksi skenaarioksi nousivat:

Kuva: Traficom/Nina Kaverinen

- alihankkija toimii virheellisesti, mutta palvelua hankkiva organisaatio ei riittävästi varmista toiminnan turvallisuudesta suorassa sekä erityisesti ketjutetussa alihankinnassa
- SMS- järjestelmän suorituskyvyn puutteiden takia järjestelmä ei tunnista turvallisuusuhkia ja/tai kykene hallitsemaan turvallisuusriskejä
- aikataulupaineiden johdosta lentokoneen käynnön aikana tehtävä maahuolintatoiminto tehdään virheellisesti tai jätetään tekemättä
- puutteet muutoksenhallinnassa GH-toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten yhteydessä.

Toimenpide:

Toimijoiden on käsiteltävä osana turvallisuudenhallintaansa yllä luetellut kansallisella tasolla tunnistetut maahuolinnan keskeiset skenaariot itse tunnistamansa maahuolinnan uhat oman toimintansa osalta, määritettävä hyväksyttävä turvallisuustaso sekä tehtävä tarvittaessa toimenpiteitä riskien pienentämiseksi hyväksyttävälle tasolle.

Traficom seuraa maahuolinnan ja maatoimintojen turvallisuuteen liittyvien tapausten määrää ja riskitasoa, määrittää tarvittavia toimenpiteitä osana Suomen ilmailun riskienhallintaa sekä

valvoo, miten toimijat ovat käsitelleet maahuolinnan ja maatoimintojen turvallisuuteen liittyvät uhat.

Traficom vaikuttaa maahuolinnan turvallisuustyöhön EASAn työryhmissä, kuten GH-CAG-ryhmässä ja tulevaa maahuolinnan uutta sääntelyä valmisteleavassa työryhmässä sekä jakaa tietoa valmisteilla olevasta uudesta [maahuolinnan EU-sääntelystä](#).

Toimenpiteen tavoite:

Toteuttaa Suomen ilmailun riskienhallintaa GH-osa-alueella varmistamalla yllä kuvattuihin uhka-skenaarioihin liittyvien riskien pysyminen hyväksyttävällä tasolla.

Toteutuksen vastuutaho:

GH- organisaatiot
AOC- organisaatiot
Traficom

Aikataulu ja lopputuote

2023-2025. Yllä kuvattu toimenpide on käsitelty organisaatioiden turvallisuudenhallinnassa ja tulokset käsitelty Traficomien valvonnan yhteydessä.

Toteutuksen tilanne

Toimenpide käynnissä"

Mikä on kansallinen riskikuva ja mitä hyötyä siitä on?

Kansallisessa riskikuvatyössä olemme tunnistaneet keskeiset maahuolintaa koskevat uhat. **Tämä tieto on nyt kaikkien Suomen maahuolinnan organisaatioiden käytössä ja sitä on käytettävä yhtenä osana organisaatioiden turvallisuustyötä.**

Kansallisen riskikuvan tavoitteista ja ylläpidosta kerrotaan tarkemmin *Suomen ilmailun turvallisuus-ohjelma FASPin luvussa 2.6* (FASP versio 8.0 on julkaistu 4.10.2022). Pähkinänkuoressa se tarkoittaa Suomessa maahuolinnan osalta sitä, että riskikuvatyössä pyrimme tunnistamaan keskeiset maahuolinnan uhat, myös ennakoiden tulevia muutoksia. Sen jälkeen arvioimme uhkiin liittyvän riskitason. Lopputuloksena sekä viranomaisen että maahuolinnan organisaatiot saavat **tietoa oman riskiperusteisen turvallisuustyönsä ja turvallisuutta parantavien toimenpiteidensä pohjaksi.** Keskeisten uhkien ja riskitason lisäksi saamme tietoa siitä, mitkä asiat Suomessa ovat hyvällä tasolla. Tämä on tärkeää, jotta voimme jatkaa hyvää työtä vahvuuksien ylläpitämiseksi. Työn tuloksia hyödynnetään päivittäisessä työssä. Vuositasolla tulokset vaikuttavat turvallisuussuunnitelman toimenpiteisiin.

Kansallista riskikuvaa ylläpidetään myös maahuolinnan organisaatioiden ja Traficomien yhteisissä säännöllisissä riskipajoissa. Työskentelyä kehitetään saatujen kokemusten pohjalta. **Ole mukana vaikuttamassa kansalliseen turvallisuustyöhön ja hyödynnä sen tuloksia omissa toiminnassasi.**

Miten organisaation pitäisi käsitellä FPAS-toimenpiteet?

Maahuolintaan kohdistuvissa toimenpiteissä on otettu esiin maahuolintaan liittyviä uhkia.

Maahuolinnan organisaatioiden on käsiteltävä nämä uhat osana omaa riskienhallintaansa ja tarvittaessa päätettävä mahdollisista toimenpiteistä niihin liittyen. Ne tulee käydä läpi ja varmistaa, onko kyseisiä uhkia tunnistettu organisaation omissa riskienhallinnassa. Jos ko. uhat löytyvät jo uhka-/riskirekisteristä tulee varmistaa, että niiden käsittely sekä päätökset tarvittavista toimenpiteistä ja toimenpiteiden vaikutusten seurannasta ovat ajan tasalla.

Jos FPAS-toimenpiteessä on uhkia, joita toimija ei ole aiemmin tunnistanut, on tarpeen dokumentoidusti arvioida liittyvätkö kyseiset uhat organisaation omaan toimintaan. Jos liittyvät, ne käsitellään kuten omat aiemmin tunnistetut uhat.

Yksi turvallisuudenhallintajärjestelmän tietolähde on organisaatioiden oma poikkeamaraportointi. Jokaiselle organisaatiolle tapahtuu kuitenkin vain rajallinen määrä satunnaisia poikkeamia. **Kaikille organisaatioille on tärkeää etsiä hyödyllistä lisätietoa myös muista tietolähteistä.**

On hyvä muistaa, että FPAS-toimenpiteeseen nostetut uhat koetaan kansallisella tasolla tärkeiksi; haluamme varmistaa, että kaikilla maahuolinnan organisaatioilla niihin liittyvät riskit ovat hallinnassa. Toimenpiteissä ei oteta kantaa yksittäisen organisaation riskitasoon tai suoriutumiseen. **Yksittäinen toimija voi suhtautua listaan ns. muistilistan tavoin ja varmistaa, että omissa organisaatioissa ko. asiat ovat kunnossa.**

Mistä löytyy lisätietoa - Alla olevilta sivuilta löydät ohje- ja muuta materiaalia:

- Traficomien sivuilta www.traficom.fi:
 - [FASP-asiat sivulta Suomen ilmailun turvallisuusohjelma, -suunnitelma ja suorituskykymittarit](#)
 - [Traficomien maahuolintasivut](#)
 - [Traficomien Lentoturvallisuusilmoitussivut \(onnettomuudet, vaaratilanteet ja poikkeamat\)](#)
 - [Ilmailun pääsivu](#)
 - [Ilmailun kyberturvallisuus](#)
 - Suomen ilmailun turvallisuustilanne: <https://tieto.traficom.fi>
 - [Ilmailun turvallisuustietoa kootusti](#)
 - [Ilmailun turvallisuustiedotteet](#)
 - [Ilmailun uutiskirjeet](#)
 - [Turvallisuuskulttuuri SMS-työn osana – mitä se on? Traficomien webinaari ilmailun organisaatioille ja ammattilaisille](#)
 - [Turvallisuuskulttuuri ja muut kulttuuriset elementit ilmailun arjessa](#)
- EASAn sivuilta:
 - [Opinion No 01/2024 Ground handling requirements](#)
 - [EASAn Webinar on the EU Ground Handling Regulation 30.6.2022](#)
 - [EASAn turvallisuuden edistämisen \(safety promotion\) sivut](#)
- [IATA Ground Handling](#)
 - [IATA AHM - mitä pitää tehdä](#)
 - [IATA IGOM - miten pitää tehdä](#)
 - [IATAn ISAGO - miten tätä valvotaan](#)
- [Skybrary](#)